

*Т.І. Карпюк, студентка 4 курсу спеціальності
«Міжнародна інформація» Східноєвропейського
національного університету імені Лесі Українки*

*Науковий керівник – к.філол. н., доц. кафедри
міжнародної інформації СХУ ім. Лесі Українки
Карпчук Н.П. (Україна, м.Луцьк)*

Програми транскордонної співпраці в контексті побудови інформаційного суспільства ЄС

*Роботу виконано на кафедрі міжнародної
інформації СХУ ім. Лесі Українки*

*У статті йдеться про програми Європейського Союзу
щодо транскордонної співпраці в умовах сучасних тенденцій
становлення інформаційного суспільства. Висвітлено
особливе значення програм INTERREG та її ініціатив Cadses
та Smart Cities.*

*Ключові слова: транскордонна співробітництво,
інформаційне суспільство, Розумні міста (Smart Cities),
електронний уряд.*

Стрімкий розвиток та входження в суспільне життя інформаційно-комунікаційних технологій стало ключовим у побудові сучасного етапу суспільної еволюції, яке отримало назву інформаційне суспільство. Сьогодні кожен є учасником процесу розвитку глобального інформаційного суспільства, оскільки воно знаходиться на початковому етапі.

На цьому етапі цивілізаційного розвитку людства є характерним збільшення впливу та ролі інформаційних та комунікаційних технологій на всі сфери життя суспільства. Особливістю інформаційного суспільства є якісні зміни у економічному, соціальному, політичному та культурному аспектах взаємозв'язків між окремими особами, групами

суспільства чи державами. Важливою умовою благополуччя людини і держави, в умовах високого рівня розвитку інформаційних та комунікаційних технологій, використовуваних в усіх сферах життя суспільства, стає можливість безперешкодного доступу до інформації та вміння її правильного використання.

Оскільки розвиток інформаційного суспільства відбувається як на території окремих держав, так і на світовій арені загалом, можна впевнено сказати, що інформаційне суспільство глобальне за своїм характером, і не визнає кордонів. Саме тому невід'ємним елементом цього процесу цілком справедливо можна вважати транскордонне співробітництво, яке зорієнтоване на встановлення тісної співпраці між країнами-сусідами, та особливо між їх прикордонними територіями. Найперше це виражається у встановленні та підтримці сталого розвитку по обидва боки кордону держав, зменшення різниці стандартів життя та спільне розв'язання проблем пов'язаних із охороною здоров'я, захистом навколишнього середовища, спільна боротьба зі злочинністю та забезпечення безпеки.

Різні форми транскордонного співробітництва та елементи інформаційного суспільства присутні в усіх регіонах світу, але найбільше вони проявляють себе у Європі та є найактуальнішими для Європейського Союзу.

Однією з найпотужніших є ініціатива INTERREG (Community Initiative concerning trans-European cooperation intended to encourage harmonious and balanced development of the European territory) створена, щоб стимулювати співпрацю між державами-членами ЄС на різних рівнях. Одна з основних цілей – зменшити вплив національних кордонів на користь економічного, соціального та культурного розвитку на всій території ЄС.

Ініціатива INTERREG розпочалася як INTERREG I на період 1989-1993 рр., продовжилася як INTERREG II на період

1994-1999 рр., перейшла на рівень INTERREG III 2000-2006 рр., а з 2007 по 2013 рр. діє INTERREG IV.

Уся ініціатива має три напрями:

А – транскордонна співпраця між прилеглими регіонами з метою розвитку транскордонних соціальних та економічних центрів через спільні стратегії розвитку;

В – транснаціональна співпраця, яка охоплює національні, регіональні та місцеві органи влади, з метою сприяння кращій інтеграції в межах Союзу через утворення великих груп європейських регіонів;

С – міжрегіональна співпраця, зорієнтована на покращення ефективності політик та інструментів регіонального розвитку через широкомасштабні програми обміну досвідом.

У 1996 р. ЄС вирішив розвинути ініціативу INTERREG II у бік транскордонного співробітництва та енергетики, започаткувавши INTERREG II – Стратегію об'єднаного просторового розвитку (регіонів) Центрального, Адріатичного, Дунайського та Південно-східного європейського просторів (CADSES).

Програма CADSES підтримує та розвиває такі пріоритети співробітництва:

- розбудова ефективних та екологічно безпечних транспортних мереж;

- оптимальний перехід до інформаційного суспільства;

- сприяння використанню сучасних інформаційних та комунікаційних технологій, в тому числі підтримка малих та середніх підприємств у використанні інновацій;

- розвиток телематики та сприяння переходу до знань та інновацій, особливо в таких сферах як електронні засоби зв'язку, освіта, наукові дослідження та телеробота;

- охорона довкілля, ефективне використання природних, особливо, водних ресурсів;

- розвиток стратегій міжнародного співробітництва міст, регіонів та держав.

Надзвичайно яскравим представником транскордонної співпраці в умовах побудови інформаційного суспільства є проект ініціативи INTERREG, під назвою The Smart Cities (Розумні Міста).

The Smart Cities є результатом співпраці тринадцяти партнерів із шести країн Північноморського регіону.

В управлінні містами та районами партнери керуються значним досвідом впровадження електронного уряду. Учасники проекту намагаються вдосконалити технології електронного надання послуг через переосмислення всієї системи надання послуг та впровадження інноваційних методів, через обмін досвідом з іншими партнерами та залучення науковців та дослідників ще із самого початку запровадження цього проекту.

Загалом метою проекту Розумні Міста є створення новітньої мережі оснований на співпраці між урядами та науковими колами, що сприятиме розвитку та ефективного впровадження електронного надання послуг, а також створить умови для можливості надання електронних послуг у всьому регіоні Північного моря.

Важливим етапом впровадження цієї програми є створення:

- мережі лідируючих е-урядів Північного моря із перспективними трансформаційними стратегіями, спрямованими на встановлення новітніх, досконалих державних послуг для покращення рівня життя та розширення конкурентоспроможності;

- наукових та дослідницьких мереж для підтримки та допомоги місцевим та національним органам влади у визначенні проблем суспільства та можливостей їх вирішення;

- унікального підходу до розвитку е-послуг завдяки поєднанню перевірених практикою та досвідом наукових методів та урядового досвіду. В результаті сформується необхідна для ЄС методологія розвитку інноваційних

мережевих систем та урядів, а також модель регіону Північного моря;

- цілком нового зорієнтованого на клієнта, персоналізованого, наповненого інформацією та прив'язаного до місцевості сервісу для всього регіону через об'єднання вже існуючих нововведень партнерів та нових послуг бездротових технологій.

Цей проект забезпечить обмін досвідом та найбільш успішними прикладами впровадження е-уряду на міжнаціональному рівні; здійснить важливий вклад та забезпечить підтримку трансформацій на локальних рівнях; забезпечить тих, хто приймає рішення найнеобхіднішими знаннями та вміннями задля майбутніх інноваційних підходів надання послуг у «суспільстві інформаційних технологій»; і найголовніше донесе до національних урядів усвідомлення необхідності таких трансформацій.

Тому, впровадження проекту Розумні міста на європейському рівні приведе до формування та поширення співтовариства на території Північноморського регіону, яке здійснюватиме як організаційні зобов'язання так і сприятиме міжрегіональному обміну послугами державних служб.

Таким чином, очевидно, що використання нових технологій та принципів запропонованих теоретиками та практиками інформаційного суспільства сприятимуть ефективному розвитку транскордонної співпраці.

Джерела:

1. Creating Smarter Cities, [Electronic resource] – Available at: <http://www.smartcities.info/files/20110905%20-%20SC%20FC%20posterbrochure.pdf>;

2. INTERREG III B CADSES, [Electronic resource] – Available at: <http://www.uhc.gr/en/ACTIVITIES/INTERREG%20III%20B%20CADSES.htm>;

3. Helping Regions share solutions, [Electronic resource] – Available at: http://i4c.eu/about_programme.html.